

СТАНОВИЩЕ

**на доц. д-р Маргарита Димитрова Станкова
Нов български университет
7.4 Обществено здраве**

**на дисертация на тема ОЦЕНКА РАЗБИРАЕМОСТТА НА РЕЧТА ПРИ ЛИЦА С
ПРИДОБИТА ДИЗАРТРИЯ**

**за придобиване на научна степен „Доктор“ по научна специалност „Логопедия“,
професионално направление 7.4. Обществено здраве
с кандидат РАДОСТИНА ГЕОРГИЕВА КОСТОВА
научен ръководител – доц. д-р Миглена Симонска**

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“**

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература. Коректност при цитирането на представителен брой автори.

Темата на представената дисертация е подбрана добре. В специализираната логопедична работа има много малък брой методи за оценка и описване на логопедичните нарушения, вкл. при възрастни, а разбираемостта е компонент, който е важен за комуникацията, но често остава подценяван от практиците и изследователите. Въпреки, че не е направена заявка за създаване на нова методика и извеждане на стандарти при оценяването с нея, такъв тип изследвания биха били подходяща основа за изготвяне на стандартизирани тестове. Добро впечатление прави цитирането на множество автори, класификации и дефиниции, използването на ICF класификацията и концентрацията върху функционалността, а не върху диагнозата. Много от използваните източници са представени и таблично, което допълнително подобрява четивността. Добре е представен и процеса на разбираемостта при комуникация. Направени са изводи от литературния обзор и връзка с втората част на дисертацията, която е посветена на собственото изследване, което показва умения за обобщаване на литература и извеждане на идеи за научни изследвания.

Цитирани са 174 източника, включени са голям брой автори и разработки от последните десет години. Източниците са посочени правилно в текста.

Смятам, че Радостина Костова показва добри умения да работи с литературни източници, както и да подбира, цитира, обобщава и визуализира данни от научни текстове.

2. Точно формулирани цели и задачи на дисертацията. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Хипотезите са кратки. Формулирани са ясно, но въпреки това, при настоящата цел и задачи, могат да се направят повече допускания, които се отнасят към детайли от изследването. Подробно е представен процеса на изследването и неговите етапи.

Известен недостатък е разнообразната нозология при подбраната извадка, въпреки че дизартрията би трябвало да подлежи на специфична логопедична оценка, която до известна степен би била независима от биологичната база на етиологичния проблем. Това вероятно се генерира и от търсенето на типове дизартрии.

Използвани са подходящи статистически методи, данните са представени добре, включително визуално. Като препоръка бих отбелязала да се избягва сместването на термините - научен експеримент и научно изследване.

Въпреки, че представената втора част на дисертация покрива целта и обслужва напълно приемливо хипотезата на изследването, може да се отбележи, че разработката би имала по-голям принос при изготвяне на методика за измерване на разбираемостта и извеждане на нейните статистически параметри. В този случай има известно смесване на методи, въпреки, че опитът да се систематизират няколко източника на информация е положителен. Новата разработка на докторантката за изследване на разбирането не успява да се открие като надежден, ясен и самостоятелен метод за изследване на дизартрия и по този начин губи от своите положителни качества.

Приноси:

1. Радостина Костова показва добри умения да работи с научна литература, да цитира източници и да обобщава налична научна информация.
2. В дисертацията е предложен нов модел за оценка на дизартрия и допълнително за разбираемост на речта.
3. Представени са данни в подкрепа на хипотезата за връзка между типа на дизартрията и разбираемостта, което има научно и приложно значение за логопедичната практика.

Заклучение

В заключение, моята оценка за представения дисертационен труд е напълно положителна. Смятам, че Радостина Костова е показала сериозни умения за планиране и провеждане на самостоятелно изследване с добри научни и практически приноси и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Радостина Костова образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.4. Обществено здраве.

20.01.2021 г.

гр. Благоевград

Изготвил становището:

/доц. д-р М. Станкова/